

NY FILM: Det rører seg stadig i Tolkien-universet. Siste nytt er «The War of the Rohirrim», en animert film som skal fortelle historien om den legendariske striden som formet Midgard og ledet til hendelsene i «Ringenes Herre», melder filmselskapet Warner Bros i en uttalelse. FOTO: PIERRE VINET/AP

Åpner 11. juni 2022

Om nøyaktig ett år åpner endelig dørene på det nye Nasjonalmuseet på Vestbanen i Oslo etter flere utsettelse.

Det var den rødgrønne regjeringen som i 2013 vedtok byggingen av det som blir Nordens største kunstmuseum. Egentlig skulle det åpne høsten 2020, men etter flere utsettelse skal det være klart neste år. Det nye Nasjonalmuseet skal huse

over 100.000 verk over 55.000 kvadratmeter. I april ble første forsendelse av kunst båret på plass i det nye museet på Vestbanen i Oslo. Over 5.000 verk skal vises frem i den faste utstillingen, deriblant berømte malerier som «Skrik», «Brudeferd i Hardanger» og «Vinternatt i Rondane». Kostnadsrammen for byggeprosjektet er på 6,1 milliarder kroner.

«Oktoberbarn» på Cornerteateret gir en stemme til OM FRYKT OG

DRAGENE: En dag var det jagerfly og ikke drager i luften, Da sluttet barna i Afghanistan å leke. Fra Cornerteateret.

FOTO: ARNE RISTESUND

Skuespillere i Teater Ung formidler skjeven til de såkalte Oktoberbarna, med flyktningenes egne ord. Det skjer på Cornerteateret.

OLAV GORSETH
olav.gorseth@ba.no

Slik beskrives teaterstykket fra scenen: «Vi er stemmene deres når de ikke kan snakke. Der ordene er borte og historiene tause, skal vi fylle tomrommet med deres ord og våre stemmer.»

En 18-års gave

Oktoberbarna ble et begrep for fem år siden. Mindreårige enslige asylsøkere, de fleste afghanske, fikk være i Norge til de fylte 18 år. Noen fikk bli, andre ble returnert til Kabul. Mange av dem som fikk utsendelse som 18-års gave fra myndighetene forsvant. Over fem hundre ungdommer flyktet igjen, denne gangen fra Norge.

Ønsket i skolen

Regissør og manusforfatter Ingvild Kivijärvi Hals er glad for at det har vært mulig å sette opp «Oktoberbarna» igjen, to år etter at forestillingen ble skapt og fremført to ganger. I år har det vært flere forestillinger for skoleklasser. I dag er det to åpne forestillinger på Cornerteateret.

– For to år siden var det et tydelig ønske om at «Oktoberbarna» burde settes opp som skoleforestilling. De fire vi har gjort i år ble da også utsolgt med en gang. Vi har også fått henvendelse om å komme til andre deler av landet med forestillingen, særlig til steder der noen av de afghanske flyktningene er bosatt i dag, forteller Hals.

Skriver bok

Det var også etter forestillingene i 2019 at Hals fikk henvendelse fra Det Norske Samlaget. Kunne hun skrive en bok om temaet? Den jobber hun med nå.

Den såkalte flyktningkrisen rammet Europa som en flodbølge i 2015. I løpet av dette året kom det over 5.000 enslige asylsøkere under 18 år til Norge. Det store flertallet var afghanske gutter som flyktet fra terror, krig og kaos i hjemlandet. De færreste hadde noen form for identifikasjonspapirer. Norske myndigheter satte fødselsdagen deres til en dato i oktober, derav navnet oktoberbarna.

Et liv i frykt

Det var ikke enkelt for Ingvild Kivijärvi Hals å få de afghanske ungdommene i tale.

– Gro Dregelid på Stord ble døråpneren for meg. Hun var verge for flere av dem, og hennest stolte de på. Jeg måtte bruke en god del tid på å få dem til å snakke. De var redde for at det kunne få konsekvenser for dem. De fleste av dem var 15 år

TETT PÅ OKTOBERBARNA: Ingvild Kivijärvi Hals har skapt teaterstykket om oktoberbarna. Skuespillerne er de har skjont at de ikke vil få opphold i Norge. De ser på retur til Afghanistan som alt for farlig.

da de kom til Norge. Av de mange som ble vedtatt deportert til Kabul var det mange som stakk av. De forsvant ut av Norge netene, slik de også flyktet fra hjemlandet sitt om natten. Mange har reist til Paris, andre til Tyskland eller Spania. De lever ofte som hjemløse, men

slipper unna trusselen om å bli sendt til Afghanistan. Og de som ikke kommer unna å bli deportert begynner å planlegge hvordan de skal flykte igjen med en gang, forteller Hals.

– Er det noen som lever i skjul her i landet?

– Ikke som jeg vet om. Det er

mer gjennomsliktig og regulert her enn i storbyer som Paris, det er vanskelig å leve helt i skjul her.

Skutt flere ganger

En av dem Ingvild har snakket mye med var skutt flere ganger av Taliban. Gutten hadde tyde-

Michelet hasteutgir tilsvarsbok

Forfatter Marte Michelets tilsvar til «Rapport fra ein gjennomgang av Hva visste hjemmefronten?» blir hasteutgitt som bok.

Det melder Gyldendal. «Tilsvar, Svar på motboken til Hva visste hjemmefronten» er tittelen på boken. Den skulle i utgangspunktet skulle

være et essay i tidsskriftet Prosa. Michelets bok «Hva visste hjemmefronten?» har siden den kom ut i 2018 skapt stor debatt. Flere etterkommere av norske motstandsfolk har tidligere varslet at de vil gå til søksmål mot forfatteren. Motboken «Rapport fra ein gjennomgang av Hva visste

hjemmefronten?» av Bjarte Bruland, Elise B. Berggren og Mats Tangestuen kom ut i 2020. Tilsvarsboken til Michelet, som er på rundt 200 sider, blir gitt ut som e-bok allerede i neste uke, og vil komme i bokform i månedsskriftet juni/juli, meldte Gyldendal i en pressemelding i går.

NTB

FORFATTER: Marte Michelet

FOTO: BERIT ROALD / NTB

To ganger

Artistene Tix skal spille to konserter i Oslo Spektrum rett over nyttår. Billettsalget er rett rundt døren. Det vil bli en konsert på ettermiddagen 15. januar med fri alder og en på kvelden samme dag med aldersgrense 18 år, melder Universal Music Norge. Billettsalget starter mandag.

il de avviste flyktningene

FLUKT

hennes elever fra teaterskolen på Vestlandske Teatersenter. Over fem hundre unge afghanere er forsvunnet etter at

FOTO: ARNE RISTESUND

lige skader etter skuddene. Likevel ble han ikke vurdert som en av de heldige som får opphold i Norge.

- Han forsvant ut av landet noen uker etter at jeg snakket med ham. Han har det veldig tøft der han er nå, sier hun.

Hals forteller at de afghanske

ungdommene etter hvert satte stor pris på at noen ville lytte til dem og at skjebnene deres kunne fortelles på et teater.

Med respekt

- Det er et mål med forestillingen at fortellingen skal formidles med respekt for oktoberbar-

na. Skuespillerne må kjenne historien bak replikkene. De er i samme fase av livet, men de lever helt forskjellige liv. Derfor lot vi skuespillerne skrive ned spørsmål de hadde og lot de afghanske guttene svare på dem. Det satte de stor pris på, forteller Hals.

SOLDAT: Lene Pettersen Tveit fra Åsane er både vaktsoldat i militæret og artist.

FOTO: PRIVAT

Sett av over en million på TikTok

Åsabuen har pendlet mellom militæret og musikkstudio. Nå er hun klar med to sommerlåter.

MARIE MUNDAL
marie.mundal@ba.no

Lene Pettersen Tveit, med artistnavn Lenée (19) har drevet med musikk gjennom oppveksten i Åsane.

Et opphold på Rockeakademiet på Haukås som tiåring, førte henne videre inn i studio året etter.

- De trodde jeg var 13 år, men jeg ville ikke vente, jeg var så giret på å få lage musikk, forteller hun fra Stavanger.

Etter noen år pause, tok hun i 2019 opp tråden og begynte å lage egne singler. Nå har det blitt fem av dem, som til sammen har fått over 2,5 millioner lyttinger på Spotify.

- Ikke overtenk

Det siste året har hun pendlet mellom musikkstudio og militæret, der Tveit er utplassert på Madla som vaktsoldat.

- Da jeg fikk innkalling til sesjon tenkte jeg at det var skummelt å satse alt på musikken. Derfor ville jeg prøve og kastet meg rundt. Jeg trives med det, og vurderer å søke en videre karriere i militæret, forteller hun.

Hjertet banker også for musikken. Sommeren er på vei, og det er også to nye sommerlåter, først ut «La Cuenta».

- Den handler om å kose seg, ikke overtenke, være spontan og leve litt i nuet. Jeg kjenner meg igjen i å irritere meg over småting, og la det få ta plass. Nå har vi vært inne-stengt og levd i et mørke med korona, nå er det på tide å slippe lyset inn, se folk og kose seg - ha en skikkelig sommer.

Den andre låten, som kommer i august, er også fylt av sommervibber.

- Den handler om at du må være din egen lykkes smed, se gleden i småting, og kose deg i din egen boble, fremfor å være avhengig av noen andre, du trenger

bare deg selv for å ha det kjekt.

Sett av en million

Lenée har også opparbeidet seg en fanskare på TikTok, der hun fremmer musikken sin. Coverlåtene hun har delt har blitt sett av over en million.

- Det er litt surrealistisk. Jeg får et lite avbrekk fra å bare sitte å synge, og øve på mine egne med å covre sanger - og har fått god respons på det.

Tveit prøver å sette seg kortsiktige mål. Det neste er å få spille live, og å finne et band som hun kan lage fet musikk med, forteller hun.

- Og den store drømmen?

- Å kunne våkne opp hver eneste dag og skrive låter, synge og opptre. Leve det livet. Kanskje få til et samarbeid med Kygo, Alan Walker - eller forbildet mitt, Garbielle? Alt hun tar i blir til gull, jeg bare elsker vesenet hennes.